

28.01.2026

Literaturoznawstwo

„Wszędzie jedna ziemia”. Stanisław Młodożeniec: miejsca-ludzie-teksty

Autor/Redaktor: Henryk Czubala, Justyna Gorzkowicz, Joanna Małgorzata
Kulczyńska-Kruk

Wydawnictwo:: Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego

ISBN: 9788379014958

„Zbiorowy tom przypomina postać i twórczość Stanisława Młodożeńca (1895–1959). Autor, będący tutaj figurą centralną, został przedstawiony w różnorodnych ujęciach biograficznych: uczestnictwa w dokonaniach polskich futurystów, działalności w ruchu ludowym, pracy pedagogicznej w warszawskim gimnazjum Batorego, losów wojennych i emigracyjnych. Drugi zespół tekstów tworzą analizy pisarstwa Młodożeńca połączone z interpretacją: ujęcia w perspektywie historycznoliterackiej, z zakresu poetyki historycznej, komparatystyki, intertekstualności oraz intersemiotyczności i antropologii kulturowej. W rezultacie otrzymujemy wielowymiarowy zarys twórczości artystycznej i publicystyki awangardowego poety, prozaika, seisty w odniesieniu do prądów obecnych w sztuce Dwudziestolecia.

z recenzji Włodzimierza

Próchnickiego

„Stanisław Młodożeniec – poeta, prozaik, publicysta, a zarazem niestrudzony wędrowiec – pozostawił po sobie dorobek, który wymyka się prostym klasyfikacjom. Jego życie, rozpięte między rodzinnymi Dobrociami, przedwojennym Krakowem, wojenną tułaczką i powojenną Warszawą, naznaczone było zarówno dramatem historii, jak i wewnętrzną potrzebą poszukiwania formy zdolnej udźwignąć doświadczenie człowieka swojej epoki. Tytuł niniejszej monografii – Wszędzie jedna ziemia – przywołuje metaforę z wiersza W drodze, będącą zarazem mottem i kluczem interpretacyjnym całego tomu. „Ziemia” w tym ujęciu to nie tylko geograficzny punkt odniesienia, lecz także pamięć, zakorzenienie i uniwersalna wspólnota losu.[...]”

fragment W świecie Młodożeńca

Spis treści

W świecie Młodożeńca...

W cieniu historii i polityki...

Krzysztof Burek – *Sandomierz Stanisława Młodożeńca...*

Jerzy Mazurek – *Miejsce Stanisława Młodożeńca w ruchu ludowym w kraju i na emigracji...*

Arkadiusz M. Stasiak – *Uniwersytet, wojny, emigracja. Woluntaryzm i determinizm wyborów Stanisława Młodożeńca...*

Justyna Gorzkowicz – *Emigracyjne ścieżki Młodożeńca. Przyczynek do biografii...*

Maciej Urbanowski – *Chłop idzie? Stanisław Młodożeniec w „ABC Literacko-Artystycznym” i „Prosto z mostu”...*

Elżbieta Wróbel – *Stanisław Młodożeniec, teatr i polityka – czyli narodziny recenzenta teatralnego...*

Siła awangardy...

Sławomir Sobieraj – *Meandry futuryzmu. Nowoczesność i rewolucja w poezji Stanisława Młodożeńca...*

Adam Regiewicz – *Poezja bebeczów. Głośne ciało Młodożeńca...*

Tomasz Węclawowicz – „Regionalna stolica K.” Kilka uwag o krakowskim środowisku artystycznym w latach międzywojennych...

Joanna Kulczyńska-Kruk – *Kraków Stanisława Młodożeńca...*

Krzysztof Jaworski – *Stanisław Młodożeniec i Bruno Jasieński – biografie równoległe. Kilka słów o „futurystycznej” przyjaźni w latach 1918–1923...*

Anna Folta-Rusin – *Formistyczne wymiary twórczości Stanisława Młodożeńca. Na przykładzie wiersza Otchłań...*

Henryk Czubała – *Doświadczenie świata. O poetyckich strategiach Stanisława Młodożeńca i Juliana Przybosa...*

Człowiek i ziemia...

Róża Godula-Węclawowicz – *O miejscu i nie tylko – antropologicznie...*

Jan Zięba – *Geofuturyzm Stanisława Młodożeńca albo przypis do polskiego whitmanizmu...*

Marzena Miśkiewicz – *Ludowy obraz człowieka w prozie Stanisława Młodożeńca...*

Mieczysław Dąbrowski – *Wczesny gender. Na podstawie opowiadań Stanisława Młodożeńca...*

Piotr Jackowski – *Pieśń o Stalowej Woli Stanisława Młodożeńca i Jana Maklakiewicza...*

Wideopoemat Jedna ziemia. Rozmowa z poetycką wizją Stanisława Młodożeńca...

Justyna Gorzkowicz – *Wers i przestrzeń Jednej ziemi. Znaczenia egzystencjalne i ich remediacje...*

Marcin Jerzyna – *Pejzaż dźwiękowy wideopoematu Jedna ziemia...*

Jarosław Solecki – *Wizualna polifonia: rozproszenie i koherentność Jednej ziemi...*

Zapisy obecności...

Janusz Pasterski – *Liryka osobista Stanisława Młodożeńca z cyklu Notatki...*

Weronika Kołacz – *Wanda Arlitewicz-Młodożeniec – korzenie i skrzydła...*

Marcin Jerzyna – Archiwum Stanisława Młodożeńca w zbiorach Muzeum Zamkowego w Sandomierzu...

Aleksandra Knapiuk – Między futuryzmem a punkiem, czyli o kulturowej reinterpretacji twórczości Stanisława Młodożeńca...

Julia Dworecka – Pedagogiczna indywidualność. Stanisław Młodożeniec jako nauczyciel w Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie...

Magdalena Kuranc-Szymczak – Śladami Stanisława Młodożeńca...

Summaries...

Noty o autorach...

Indeks osobowy...

Rok publikacji: 2025

Strony: 735

Linki:

- <https://mhprl.pl/produkt/wszedzie-jedna-ziemia-stanislaw-mlodozeniec-miejsca-ludzie-teksty/>

Słowa kluczowe: humanistyka, monografia, Stanisław Młodożeniec